

8. PREDISUDKY

STOP klub

1 – PRÍPRAVA

A. PRAMENĚ (BIBLICKÉ TEXTY)

- **Príslovie 28,21** Nie je dobré nadržiavať niekomu, ...
- **Galatským 3,28** Nie je ani Žid ani Grék, nie je ani otrok ani slobodný, nie je ani muž, ani žena, lebo všetci jedno ste v Kristovi Ježišovi.
- **1.Timoteovi 5,21** Zaprisahávam ťa pred Bohom a pred Kristom Ježišom a pred vyvolenými anjelmi, aby si to zachovával bez predsudku a nič nerobil z náklonnosti voči niekomu..
- **1.Samuelova 16,7** Človek totiž hľadá na to, čo je pred očami, Hospodin však hľadá na srdce.
- **Jakub 3,17** Ale múdrosť, ktorá je zhora, je predovšetkým čistá, potom pokojamilovná, krotká, poslušná, plná milosrdenstva a dobrého ovocia, nestranná, bez pokrytectva.
- **Skutky 10,34.35** Nato Peter otvoril ústa a hovoril: Naozaj, teraz poznávam, že Boh nikoho neuprednostňuje, ale že Mu je príjemný, kto v ktoromkoľvek národe sa Ho bojí a koná spravodlivo.
- **Leviticus 19:33,34** Ak sa vo vašej krajine pri tebe zdržuje cudzinec, neutláčajte ho. Cudzinec, ktorý sa zdržuje u vás, nech vám je ako domorodec. Milujte ho ako seba samých, lebo cudzincami ste boli v Egypte; ja som Hospodin, váš Boh.
- **Deuteronomium 10,19** Preto milujte cudzinca, veď aj vy ste boli cudzincami v Egypte.

(Ďalšie texty sú uvedené v materiáloch pre študentov)

B. ČO JE POTREBNÉ POVEDAŤ O „PREDISUDKOCH“

Predsudok je náš vnútorný postoj k niekomu či k niečomu, ktorý môže vyústiť vo viditeľný čin. Také predsudky sú základom rasizmu. Rasizmus je ale viac ako iba prejav mojich predsudkov. Je to ideológia. Ideológia nadradenosti, ktorá na základe biologickej odlišnosti odsudzuje druhých a vedie nás k zaujatému správaniu sa voči určitej skupine ľudí. Ideológia je životný názor, na ktorého základe ľudia ospravedlňujú svoje postoje a správanie, - *Caleb Rosado, Broken Walls (Nampa, Idaho, Pacific Press Publishing Association, 1990) str.29*

Okrem rasizmu existuje ešte mnoho ďalších foriem predsudkov. Kristus poukázal i na to, že keď ponúkne bohatému človeku lepšie miesto u stolu ako chudobnému, nekonáme čestne. Také jednanie sa nezhoduje s princípmi Jeho kráľovstva. Ideológia Božieho kráľovstva nás učí, že všetkým ľuďom prináleží rovnaké miesto – na kolenách pod krížom. Obyvatelia tohto kráľovstva sa učia nadradiť záujmy iných ľudí nad svoje vlastné, čo je pravým opakom ideológie nadradenosti.

C. Kam smerujeme s týmito „PREDISUDKAMI“? (O ČO NÁM IDE?)

Po preštudovaní tejto lekcie by sme boli radi, aby študenti...

1. ...dokázali vnímať, ktoré predsudky ovplyvňujú ich konanie.
2. ...pochopili, odkiaľ tieto predsudky pochádzajú.
3. ...urobili niečo preto, aby Kristova láska ku všetkým ľuďom zmenila ich vlastné srdce a myslenie.

D. POMÔCKY

Úvod: (Aktivita A) Obliečku na vankúš alebo látkový nepriehľadný vak s dvojicami objektov, ktoré sú si podobné tvarom, veľkosťou alebo štruktúrou (napr. kĺbko vlny a mäkký balónik, malá papierová krabička a drevená kocka, ihlica na pletenie a drevené paličky...)

(Aktivita B) Papiere a perá alebo ceruzky, tabuľa.

Prepojenie: Biblia, študentské materiály.

2 - PREMOSTENIE (rozohriatie, rozjazd)

A. ČO UŽ POZNÁM

Keď študenti prichádzajú do triedy, využite prvých 10 minút nasledovne:

1. Opýtajte sa, ktorý verš z časti na stredu si vybrali k naučeniu. Povzbudte ich, aby sa tento verš pokúsili povedať spamäti.
2. Dajte im príležitosť podeliť sa o vlastný citát, ktorý si napísali k pondelkovej lekcii. Hovorte potom zvlášť o tých, ktoré celkom nevystihujú kresťanský pohľad na život. (Také citáty nie sú súčasťou každej lekcie.)

Pozrite sa spoločne na rôzne odpovede, ktorými reagovali na otázky v časti na nedeľu. Pokiaľ je to možné, môžete im natlačiť i odpovede, ktoré sa objavili na webovej stránke <http://RealTimeFaith.adventist.org>. Diskusiu o týchto rôznych názoroch zakončíte myšlienkami z časti „ČO JE POTREBNÉ POVEDAŤ O...“ z učiteľských materiálov.

Pokiaľ máte väčší počet študentov, je dobré, aby sa na túto aktivitu rozdelili do menších skupiniek s dospelým vedúcim.

B. DALŠIA SÚČASŤ SOBOTNEJ ŠKOLY

- Song servis
- Misijná časť
- Oznámenie

3 - ZAČÍNAME

Poznámka pre učiteľov: Utvorte si vlastný program z možností, ktoré sa Vám ponúkajú. Pri príprave myslite na to, že študenti musia mať možnosť aktívne sa zapojiť a komunikovať i medzi sebou a príležitosť študovať Božie slovo. Nezapudnite im v priebehu lekcie rozdať študentské materiály na ďalší týždeň.

A. ÚVODNÁ AKTIVITA

Príprava – Do obliečky na vankúš alebo do látkového vaku dajte dvojice rôznych vecí, ktoré sú si podobné tvarom, veľkosťou alebo štruktúrou.

Pozor – Nechajte študentov, aby si jeden po druhom ohmatali vak (nemôžu ho ale otvoriť) a povedali, čo si myslia, že je vo vnútri.

Štart – Keď už sa všetci vystriedajú v tipovaní, otvorte vak a ukážte študentom, čo vo vnútri skutočne bolo.

Rozbor akcie – [?] „**Prekvapili vás niektoré veci, ktoré boli vo vnútri? Ako to?** (Pretože podľa hmatu nebolo vždy možné spoznať, čo to je.) **Prečo ste si mysleli, že niektoré veci sú iné, ako sa na prvý pohľad zdalo? Dalo sa z toho pochopiť niečo o tom, ako sa niekedy správame k ľuďom okolo nás?** (Správame sa k nim podľa toho, čo nám o nich povedia iní. Alebo podľa toho, aké máme skúsenosti s niekým, kto im je podobný.) **Aké nebezpečie so sebou nesie to, keď robíme závery na základe povrchného dojmu?** (Môžeme toho človeka dopredu odsúdiť a prísť tak o príležitosť ho skutočne poznať. Môžeme sa ich dotknúť, zraniť ich city. Týmto spôsobom dokonca môžeme prísť o dobrých priateľov.)

B. ÚVODNÁ AKTIVITA

Príprava – Určite si pre túto aktivitu zapisovateľa.

Pozor – „**Prečítam vám zoznam slov. Len čo prečítam každé slovo, vyslovte prvé slovo alebo nejakú vetu, ktorá vás v tej chvíli napadne. Náš zapisovateľ to bude zapisovať.**“

Štart – Čítajte slová z ľavého stĺpca tak, ako idú za sebou a vždy nechajte chvíľu študentom aby mali čas odpovedať a zapisovateľ zapisovať. (Možné odpovede sú naľavo)

Peniaze (politika, žobrák, chýbajú, cestovanie, vreckové)

Dážď (dúha, mrak, kvapka, padá mi na hlavu, dáždnik)

Čierna (skrinka, mačka, ovca, farba vlasov môjho milého)

Pískať (flauta, si pri práci, nádražie, myš)

Biely (dom, muž, svetlo, plot, kôň, chlieb)

Rozbor akcie – [?] „**Čo vás viedlo k takým odpovediam?** (Niečo mi to pripomenulo, niečo čo som videl, alebo počul alebo zažil.) **Prečo si myslíte, že ostatní odpovedali trochu inakšie?** (Pretože im to pripomenulo niečo z ich skúseností, niečo, čo poznajú oni.)

Pri aktivite bolo treba rýchlo reagovať. V čom môže byť nebezpečenstvo bezprostredných reakcií v každodennom živote? (Konáme rýchlo, bez možnosti premýšľania nad tým, čo vlastne hovoríme, alebo robíme. Môžeme reagovať tak rýchlo, že vlastne ani nemáme čas premýšľať nad tým, čo by mal v tej chvíli urobiť občan Božieho kráľovstva.)

Reagujeme podľa toho, aké máme predchádzajúce skúsenosti, alebo čo sme sa naučili od svojho okolia či rodiny. Predsudky sú negatívne reakcie na človeka, ktorý je iný ako my.

C. ÚVODNÁ ILUSTRÁCIA

PRÍBEH:

Jim bol beloch, študent, ktorý po ukončení svojho štúdia začal pracovať v Chicagu. Cestou do svojej kancelárie musel prejsť časťou mesta, akú nikdy v živote predtým nevidel. Bolo to prvýkrát, kedy bol v oblasti, kde všetci ľudia boli inej rasy ako on. Bol preto veľmi opatrný.

Keď išiel prvý deň do kancelárie, stretol čierneho muža, ktorý na neho volal: „Ja som Daleestades!“ Jim sa veľmi zľakol a snažil sa mu rýchlo vyhnúť. Ďalší deň sa situácia opakovala. Aby sa tomuto mužovi vyhnul, nasledujúce ráno Jim šiel do práce po druhej strane ulice. Ale jedno ráno sa mu už nepodarilo vyhnúť tomuto stretnutiu. „Viem kto si,“ povedal s obavami Jim čiernemu mužovi. „Si **Daleestades!**“ Muž sa zasmial: „No, vlastne sa volám Arthur. Vtedy som len citoval verš z Biblie hovoril som, že som **'the last of these'**.“ Jim sa usmial a sám seba sa pýtal, prečo sa ho vlastne vtedy, keď sa stretli prvýkrát bál. Potom Jim s týmto mužom často hovoril a po čase sa z nich stali dobrí priatelia.

Prečo si myslíte, že sa Jim tomu mužovi vyhýbal? (Pretože bol iný ako ľudia, s ktorými sa bežne stýkal. Nepoznal ho a nevedel, čo od neho môže očakávať.) **Prečo sa ho Jim bál?** (Bál sa, že by mu mohol ublížiť alebo že by od neho mohol niečo chcieť. Nikdy predtým sa nestretol s černošom.) **Čo zmenilo jeho názor na tohto muža?** (Mužova vytrvalosť! Jim sa mu už nemohol ďalej vyhýbať. Jimovi víťalo hlavou jeho meno) **Zamyslite sa, či ste náhodou nezažili niekedy podobnú situáciu. Zmenilo to nejako vaše myslenie alebo konanie?**

4. SPÁJAJÚCI ČLÁNOK

A. PREPOJENIE S KRÁĽOVSTVOM

„Potom, čo dal Boh izraelskému národu Desatoro, popísal pomerne detailne, ako sa má jeho národ správať k rôznym skupinám ľudí .“ Poproste tri skupiny študentov, aby si vyhľadali a prečítali nasledujúce texty: **Exodus 22,21, Leviticus 19,33.34 a Deuteronomium 10,19. O aké skupiny ľudí išlo?** (Ľudia, ktorí neboli Izraelci – cudzinci.)

„Cudzinec nemal rovnaké práva a privilégia ako Izraelita, takže bolo nutné stanoviť jasné pravidlá, ako sa k týmto ľuďom chovať. I keď boli Židia vyvoleným národom, nemali právo chovať sa zle k iným národom. Texty z Mojžišových kníh, ktoré sme čítali, nám všetkým pripomínajú, že ako občania Božieho kráľovstva by sme sa mali s úctou chovať aj k tým, ktorí sú iní.“

? **Čo ľudí dnes odlišuje? S čím sa najčastejšie stretávame?** (krajina pôvodu, rasová príslušnosť, pohlavie, farba, vlasy, jazyk,...) **Kto je v dnešnom svete považovaný za „cudzinca“? Ako sa správame k cudzincom? Ako by sa k nim mal chovať občan Božieho kráľovstva?** (Láskavo, s láskou, bez predsudkov, ako ku všetkým ostatným Božím deťom. Tak, ako by sa k nim choval Ježíš.)

B. PREPOJENIE S ILUSTRÁCIOU V LEKCII

Rozdajte študentské lekcie, pokiaľ ich študenti ešte nemajú. Potom si spoločne prečítajte úvodný príbeh. Nie je pre túto lekciu kľúčový, ale dobre ilustruje hlavný biblický princíp.

? **„Zažili ste v živote niekedy niečo podobného? V čom je nebezpečné stýkať sa len so svojimi priateľmi, alebo s ľuďmi, ktorí sú nám podobní? (Ježíš toto nerobil. Takto by to nemalo byť v Božom kráľovstve. Obmedzuje to naše príležitosti byť svedkami pre ostatných.)**

Požiadajte študentov, aby si spoločne prečítali **Numeri 12,1-15** (pokiaľ možno v nejakom modernom preklade). Je to príbeh o predsudkoch Miriam a Árona voči Mojžišovej manželke, ktorá pochádzala z iného národa. Potom sa spoločne podívejajte na biblické texty z časti na stredu v študentskej lekcii.

C. PREPOJENIE SO ŽIVOTOM

Predstavte študentom nasledujúcu situáciu:

Peter je s priateľmi. Nieкто rozpráva vtip, ktorý sa týka človeka inej rasy. Petrovi to nie je vôbec príjemné, ale ostatní okolo neho sa môžu popukať od smiechu. Za chvíľu pridávajú aj ostatní podobné vtipy. Neustále sa to zhoršuje. Peter nevie, čo má robiť? Čo by ste mu poradili?

? **Prečo si myslíte, že Peter mlčal?** (Nechcel na seba upútať pozornosť. V podstate s týmito vtipy súhlasil. Báľ sa, čo by si o ňom jeho priatelia mysleli.) **Už si sa určite niekedy dostal do podobnej situácie. Čo si urobil? Prečo? Čo by sme mali robiť, keď niekto začne s nevhodnými vtipmi alebo začne niekoho ohovárať?** (Asi potrebujeme v prvej rade, aby nám Duch Svätý dal potrebnú silu a múdrosť. Možno, že budeme mať nutkanie odísť. Alebo môžeme povedať: „Nepáči sa mi, ako hovoríte o iných ľuďoch.“ Môžeme zmeniť tému rozhovoru. Môžeme povedať o týchto ľuďoch, ktorí sú ohováraní, niečo pekného.)

Boh hovorí, že by sme sa mali postaviť na obranu cudzincov. Ako občania Jeho kráľovstva máme byť vždy pripravení na stretnutie s rôznymi typy ľudí, bez ohľadu na to, čo si o tom myslia ostatní.

5. APLIKÁCIE

A. APLIKAČNÁ AKTIVITA

Dajte každému študentovi nejakú malú vec určitej farby (bonbón, gombík, samolepku).

Ich úlohou bude osloviť počas týždňa niekoho, koho doteraz veľmi nepoznali, ale kto má, nosí oblečenie podobnej farby, ako má ich predmet. Stačí, aby spolu prehodili zopár viet, vďaka ktorým sa trochu lepšie poznajú. Za týždeň by študenti mali povedať, ako tento rozhovor prebiehal, ako oslovený reagoval a ako sa cítili oni sami. Zdôraznite, že môžu oslovovať ľudí rôzneho veku, náboženského vyznania, pohlavia, národnosti – skrátka kohokoľvek.

B. APLIKAČNÉ OTÁZKY

1. Akému nebezpečiu sa vystavujete, keď sa zastanete druhých? (Môžete sa stretnúť s nevďačnosťou. Inokedy si zasa môžete znepriateliť svojich kamarátov.)
2. Aké možné výhody môže priniesť to, keď občas vystúpite z pomyselného kruhu svojich priateľov? (Noví priatelia, nové porozumenie.)
3. Prečo je pre Boha tak dôležité, aby kresťania prijímali a bránili ľudí, ktorí sú odlišní? (Sme všetci súčasťou Božej rodiny. Ponižovaním kohokoľvek vlastne ponížujeme samotného Boha.)
4. Čo by si mohol vo svojom živote zmeniť, aby si lepšie ukazoval Božiu lásku i tým, ktorí sú vnímaní ako „iní“.
5. Skús si poctivo povedať (len pre seba), ak cítiš voči niekomu predsudky. Čo by si mohol pre tohto človeka urobiť?

6. ZÁVER LEKCIE

ZHRNUTIE

Vlastnými slovami zhrňte nasledujúce myšlienky:

V populárnom detskom americkom seriáli Muppet Show hovorí žabiak Kermit: „Nie je ľahké byť zelený.“ Za slovo „zelený“ si môžete doplniť akékoľvek iné slovo, a porozumiete ako sa môžu cítiť ostatní, ktorí sú odlišní. Vyhýbať sa niekomu len preto, že má odlišnú farbu kože, iné vlasy, alebo iný prízvuk, znamená nepochopiť Božiu lásku. Božie slovo totiž jednoznačne hovorí, že predsudky sú zlé. Ako občania Božieho kráľovstva sa máme ku všetkým chovať tak, ako by sme chceli, aby sa oni chovali k nám. Tento týždeň pros Boha, aby ti dal múdrosť, silu a otvorené srdce, aby si bol schopný vnímať všetkých ako Jeho deti.